स्नातकोत्तर तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुलाई खेलकुद सम्बन्धी शोध कार्यमा सहयोग तथा प्रोत्साहन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५

स्वीकृत मितिः २०७५।०९।०६

प्रस्तावनाः खेलकुद क्षेत्रको विकास र विस्तारमा खेलकुद सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धानको भूमिकालाई मध्यनजर राख्दै स्नातकोत्तर तहमा खेलकुदलाई विशिष्ट विधाका रुपमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरुबाट हुने शोध कार्यलाई प्रोत्साहन गर्न नेपाल सरकार युवा तथा खेलकुद मन्त्रालयले **"स्नातकोत्तर तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुलाई खेलकुद सम्बन्धी शोध कार्यमा सहयोग तथा प्रोत्साहन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५"** तयार गरी लागु गरेको छ ।

परिच्छेद — १

<u>संक्षिप्त नाम, प्रारम्भ र परिभाषा</u>

१. <u>संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः</u> (१) यो कार्यविधिको नाम "स्नातकोत्तर तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुलाई खेलकुद सम्बन्धी शोध कार्यमा सहयोग तथा प्रोत्साहन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५" रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. <u>परिभाषाः</u> विषय वा प्रसंङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा

(क) "मन्त्रालय" भन्नाले युवा तथा खेलकुद मन्त्रालयलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ख) "विश्वविद्यालय" भन्नाले नेपाल सरकारको स्वीकृतीमा नेपालमा स्थापना भई अध्ययन अनुसन्धान गराउने विश्वविद्यालयहरुलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ग) "केन्द्रीय विभाग/कार्यक्रम" भन्नाले कुनैपनि विश्वविद्यालय अन्तर्गत सञ्चालनमा रहेका शारीरिक शिक्षा वा खेल विज्ञान अध्ययन अध्यापन र अनुसन्धान गर्ने निकाय सम्झनु पर्दछ ।

(घ) "शुल्क" भन्नाले शारीरिक शिक्षा वा खेल विज्ञान अध्ययन र अनुसन्धान गर्दा लाग्ने सबै प्रकारको शुल्कलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ङ) "शोधपत्र" भन्नाले शारीरिक शिक्षा वा खेल विज्ञान अध्ययन र अनुसन्धान गर्ने विद्यार्थीहरुले पाठ्यक्रममा तोकिएको पाठ्यघण्टा (Credit Hour) अनुसारको अनुसन्धान गरी तयार पार्ने शोधपत्रलाई सम्झनु पर्दछ ।

(च) "शोध कार्य" भन्नाले शारीरिक शिक्षा वा खेल विज्ञान अध्ययन र अनुसन्धान गर्ने विद्यार्थीहरुले पाठ्यक्रममा तोकिएको पाठ्यघण्टा (Credit Hour) अनुसार भए गरेका अनुसन्धानात्मक कार्यलाई सम्झनु पर्दछ ।

(छ) "विद्यार्थी" भन्नाले विश्वविद्यालयको स्नातकोत्तर तहमा अध्ययन गर्ने नियमित अध्यनरत विद्यार्थीलाई सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद — २

छनौट तथा सिफारिस सम्बन्धी व्यवस्था

३. **आवेदन तथा छनौट सम्बन्धि प्रकृया:** प्रोत्साहनका लागि विद्यार्थी छनौट गर्दा देहायको प्रकृया अपनाइने छ ।

क) सम्भावित विद्यार्थीको छनौटका लागि मन्त्रालयले राष्ट्रिय पत्रिकामा सुचना प्रकाशित गर्नेछ र सोको जानकारी विभाग वा कार्यालयलाई समेत गराउनेछ ।

ख) इच्छुक विद्यार्थीहरुले विभाग वा कार्यालयको सिफारिस सहित अनुसूचि – १ बमोजिमको ढाँचाको निवेदनसँगै अनुसूचि – २ बमोजिमका कागजातहरु पेश गर्नुपर्नेछ ।

ग) निवेदन दिँदा दफा ४ बमोजिमका योग्यता पुगेका विद्यार्थीहरुले निवेदन दिन सक्नेछन ।

घ) विभाग वा कार्यक्रमबाट सिफारिस भई आएका विद्यार्थीहरुमध्ये मूल्याङ्कन तथा प्रोत्साहन सम्बन्धि सिफारिस गर्न गठित समितिको सिफारिसमा प्राप्त उच्चतम अंक ल्याउने विद्यार्थीलाई छनौट गर्नेछ ।

४. **निवेदकहरुको योग्यता:** (१) स्नाकोत्तर तहमा शोध प्रस्ताव स्वीकृत भएका वा विभाग/कार्यक्रमबाट शोध प्रस्तापका लागि विषय छनौट भएको भनी सिफारिस गरेका नियमित विद्यार्थीहरु ।

(२) शोध कार्यका लागि अन्य संस्था/निकायबाट कुनैपनि सहयोग प्राप्त नगरेका विद्यार्थीहरु ।

(३) नेपाली नागरिक ।

५. **शोध कार्य प्रोत्साहनको लागि छनौटका प्राथमिकता:** स्नातकोत्तर तहमा शोध प्रस्ताव दर्ता गराएका विद्यार्थीहरुको छनौट गर्दा तपशिलको प्राथमिकताका आधारमा गरिनेछ ।

(क) स्नाकोत्तर तहमा शोध प्रस्ताव दर्ता गराएका विद्यार्थीहरु ।

(ख) शोध प्रस्ताव दर्ता गराउने अवधि पुगेका तर शोध पत्र तयार गर्ने प्रतिवद्धता, शोधको विषय छनौट सहित विभाग वा कार्यक्रम प्रमुखबाट सिफारिस भइआएका विद्यार्थीहरु ।

पुनश्च: खण्ड (क) बमोजिमका विद्यार्थीहरु पर्याप्त भएमा खण्ड (ख) बमोजिमका विद्यार्थीहरुलाई प्रोत्साहन रकम उपलब्ध गराउने गरी छनौट गरिने छैन ।

६. **छनौटका आधारहरु:** (१) शोधपत्र सहयोगका लागि विद्यार्थी छनौट गर्दा विद्यार्थीको नियमितता, शोधको विषयवस्तु, स्नाकोत्तर तहको परीक्षामा प्राप्त नतिजा, शोध अध्ययन गर्ने विषयवस्तुको क्षेत्र र समावेशियता समेतलाई आधार बनाइनेछ ।

(२) छनौटका आधारहरुको अंक सहितको विस्तृत विवरण अनुसूचि -३ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

७. **<u>छनौटका लागि सिफारिस तथा मूल्याङ्कन समिति:</u>** (१) विद्यार्थी प्रोत्साहनका लागि छनौट तथा सिफारिस गर्न देहाय अनुसारको एक सिफारिस तथा मूल्याङ्कन समिति रहनेछ ।

क) सचिव, युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय – संयोजक

ख) सहसचिव, युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय (खेलकुद विकास महाशाखा)

ग) कार्यकारी निर्देशक, विद्यार्थी कल्याण तथा खेलकुद निर्देशनालय, त्रि.वि.वि – सदस्य

घ) छात्रवृत्ति शाखाको शाखा प्रमुख - शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय – सदस्य

ङ) उपसचिव, खेलकुद प्रवर्द्धन शाखा – सदस्य सचिव

(२) यस समितिले आवश्यकतानुसार खेलकुद विधा तर्फका व्यक्तिहरुलाई विज्ञ सदस्यको रुपमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

(३) समितिले आफ्नो बैठक सम्बन्धि कार्यविधि आफै तय गर्न सक्नेछ ।

८. **<u>सिफारिस तथा मूल्याङ्कन समितिको काम कर्तव्य र अधिकार:</u>**

क) निवेदन दिने विद्यार्थीहरुको मूल्याङ्कन गर्ने ।

ख) प्रोत्साहनका लागि विद्यार्थी छनौट गरी रकम सहित सिफारिस गर्ने ।

ग) आवश्यकता अनुसार सहजिकरणका लागि उपसमिति गठन गर्ने ।

९. **<u>सम्झौता:</u>**

शोध कार्यका लागि छनौट भएका विद्यार्थीहरुसँग मन्त्रालयले अनुसूचि ४ बमोजिमको ढाँचामा सम्झौता गर्नेछ ।

परिच्छेद - ३

<u>सहयोग तथा प्रोत्साहन सम्बन्धी व्यवस्था</u>

१०. **<u>सहयोग तथा प्रोत्साहन सम्बन्धी व्यवस्था:</u>** (१) मन्त्रालयको निर्णयको आधारमा शोध कार्य वापतको सहयोग तथा प्रोत्साहन रकम छनौट भएका विद्यार्थीहरुलाई उपलब्ध गराइनेछ ।

(२) शोध कार्यको रकम शोधपत्रका विषयवस्तु आधारमा फरक-फरक हुन सक्नेछ ।

(३ शोध कार्यको सहयोग तथा प्रोत्साहन रकम शोधपत्रको विषय वस्तु, कार्य क्षेत्र र शोधकार्य प्रकृतिको आधारमा बढिमा रु. ५० हजारसम्म उपलब्ध गराइनेछ ।

(४) छनौट भएका विद्यार्थीहरुलाई दुई किस्तामा रकम निकासा गरिनेछ । सहयोग तथा प्रोत्साहनका लागि छनौट भए पश्चात प्रथम किस्ता वापत ३० प्रतिशत र सम्बन्धित

विभाग/कार्यक्रमबाट स्वीकृत भएको १ प्रति शोधपत्र प्राप्त भए पश्चात बाँकी रकम भुक्तानी दिइनेछ।

(५) कार्ययोजना अनुसार कार्य नभएमा वा तोकिएको समयमा शोधपत्र नबुझाएमा सहयोग तथा प्रोत्साहन रकम उपलब्ध गराईने छैन।

परिच्छेद – ४

विविधः

११. **उपसमिति गठन सम्बन्धी व्यवस्थाः** शोध कार्य छनौट तथा मूल्याङकंन र शोध कार्यमा सहयोग गर्नका लागि सम्बन्धित विश्वविद्यालयको विभाग/कार्यक्रममा शोधकार्य निर्देशक समिति गठन गर्न सकिनेछ । उक्त समितिमा मन्त्रालयको एकजना अधिकृतस्तरको प्रतिनिधि सहित शोध निर्देशकहरु सदस्यको रुपमा रहनेछन् । उक्त समितिमा आवश्यकता अनुसार २ जना विज्ञ सदस्यसमेत आमन्त्रित गर्न सकिनेछ ।

११. **अन्तिम निर्णय गर्ने अधिकारः** शोध कार्य सहयोग तथा प्रोत्साहनका लागि सिफारिस भएका विद्यार्थीहरुलाई सहयोग तथा प्रोत्साहन गर्ने वा नगर्ने सम्बन्धी अन्तिम निर्णय गर्ने अधिकार मन्त्रालयलाई हुनेछ ।

१२. **कार्यविधिको संशोधनः** यस कार्यविधिलाई मन्त्रालयले आवश्यकता अनुसार संशोधन/परिमार्जन गर्न सक्नेछ ।

अनुसूची - १
निवेदनको ढाँचा

विद्यार्थीको नाम /थर: ....

स्थायी ठेगाना: ....

जिल्ला: ....मा.न.पा./उ.मा.न.पा./न.पा./गा.पा.: ....वडा नं: ....

नागरिकता नं: .... जारी जिल्ला: ....

जन्म मिति: .... सम्पर्क नं.: ....

अध्ययन गरेको विश्वविद्यालय: ....

शैक्षिक योग्यता : स्नातकोत्तर तहमा हासिल गरेको शैक्षिक योग्यता विवरण

क्र.सं.	शैक्षिक वर्ष/सेमेष्टर साल	पहिलो वर्ष/सेमेष्टर GPA%	दोस्रो वर्ष/सेमेष्टर GPA%	तेस्रो सेमेष्टर GPA%

शोध प्रस्तावको विषय:...

शोध निर्देशकको नाम/थर: ....

शोध निर्देशकको सम्पर्क नं.: ....

शोधपत्र प्रतिवेदन बुझाउने संभावित अन्तिम मिति: ....

मैले तोकिएको समयमा आफ्नो कार्य सम्पादन गरी बुझाउने छु । सो गर्न नसकेमा वा माथि लेखिएका विवरण झुटो ठहरे कानुन बमोजिम सहुँला/बुझाउँला ।

हस्ताक्षर: ....

मिति: ....

अनुसूची - २

निवेदनका साथ पेश गर्नुपर्ने कागजातहरु

१. निवेदन

२. सम्बन्धित विभाग/कार्यक्रम प्रमुखको सिफारिस ।

३. नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी ।

४. शोधपत्रको स्वीकृत प्रस्ताव प्रति

५. पछिल्लो पटक प्राप्त गरेको शैक्षिक लब्धाङ्क पत्रको प्रतिलिपी ।

६. सम्बन्धित शोध कार्यका लागि अन्य संस्था/निकायबाट कुनै पनि सहयोग प्राप्त नभएको, सोही कार्यमा अन्य संस्था/निकायबाट सहयोग नलिने र निर्धारित समयमा कार्य सम्पन्न गर्ने प्रतिवद्धता पत्र ।

७. नियमित अध्ययनरत भए/नभएको संबन्धित क्याम्पसबाट प्रमाणित भएको पत्र ।

अनुसूची - ३

प्राथमिकताका आधारहरु (पूर्णाङ्क ५०)

१. आवेदक नियमित अध्ययनरत भए **१० अङ्क**, अनियमित भए ७ अङ्क प्रदान गर्ने ।

२. शोधपत्रको विषायवस्तु खेलकुदसंग सान्दर्भिक भएमा **१० अङ्क,** नभएमा ० अङ्क

३. शेध गर्न चाहेको स्थान गाँउपालिका भए **५ अङ्क,** नगरपालिका भए ४ अङ्क, र महान र उपमहागरपालिका भए ३ अङ्क प्रदान गरिनेछ ।

४. अघिल्लो बोर्ड परीक्षामा प्राप्त गरेको शैक्षिक नतिजा प्रथम श्रेणी भएमा **१० अङ्क,** द्वितिय श्रेणी भएमा ७ अङ्क र तृतिय श्रेणी भएमा ५ अङ्क ।

५. समावेशीकरणको सिद्वान्त अनुसार कुल **५ अङ्क** नबढ्ने गरी महिला १ अङ्क, आदिबासी/जनजाती १ अङ्क, मधेसी समुदाय १ अङ्क, पिछडिएको क्षेत्र १ अङ्क र दलित वर्ग भएमा १ अङ्क ।

६. अन्तरवार्ता तथा शोधपत्र प्रस्तावको प्रस्तुतीकरण **१० अङ्क**

अनुसूची - ४

सम्झौता-पत्र

युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय

र..(सम्बन्धित विश्वविद्यालय) मा स्नातकोत्तर तह .... वर्षमा अध्ययनरत.................................... (विद्यार्थीको नाम) ले.. (शोध शिर्षक) मा आधारित भै शोधकार्य गर्न "स्नातकोत्तर तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुलाई खेलकुद सम्बन्धी शोध कार्यमा सहयोग तथा प्रोत्साहन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५" अनुसार देहायको सर्तनामा अनुसार यो सम्झौता गरिएको छ ।

देहाय :

१. शोधकार्य तोकिएको शिर्षकमा आधारित भै तोकिएको समय भित्र सम्पन्न गरी पेश गर्नेछु ।

२. शोधकार्य बापत शोधकार्यका लागी उपलब्ध गराइने प्रोत्साहन रकम रु............. (अक्षरुपी) .... उपलब्ध गराइनेछ ।

३. समयमा शोधकार्य सम्पन्न नगरेमा सम्झौता बमोजिमको भुक्तानी माग गर्ने छैन र शोधकार्य बापत सम्झौता गर्दाका बखत प्राप्त गरेको रकम समेत फिर्ता गर्नेछु ।

४. मैले तोकिएको समयमा आफ्नो कार्य सम्पादन गरी बुझाउनेछु । सो गर्न नसकेमा वा माथि लेखिएको विवरण झुटो ठहरे कानून बमोजिम सहुँला/बुझाउँला ।

पहिलो पक्ष	दोस्रो पक्ष
नाम/थर	नाम/थर ....
पद	अध्ययनरत वर्ष .....
युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	रोल नं...........
सिंहदरवार,काठमाडौं	सम्बन्धित विश्वविद्यालय ....